

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра громадського здоров'я, менеджменту та медичної експертизи

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
Менеджмент охорони здоров'я та
соціальне проєктування

_____ Дмитро КАРАМИШЕВ

“ _____ ” _____ 20__ року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради ННМІ

_____ Юрій КАЗАКОВ

Протокол від _____ 20__ №__

СИЛАБУС

Переддипломна практика

Основна компонента

Освітньо-професійна програма

освітньо-професійний рівень

галузь знань
спеціальність

кваліфікація освітня

форма навчання

Курс та семестр вивчення
навчальної дисципліни

Менеджмент охорони здоров'я та соціальне проєктування

другий (магістерський) рівень вищої
освіти

07 Управління та адміністрування
073 Менеджмент

магістр менеджменту охорони здоров'я та
соціального проєктування.

Заочна

УХВАЛЕНО

на засіданні кафедри громадського здоров'я,
менеджменту та медичної експертизи

Зав. кафедри _____ І.А. Голованова
(підпис)

Протокол № 1 від 25.08.2025 р.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Бєлікова Інна Володимирівна, к. мед. н, доцент</i>
E-mail	i.byelikova@pdmu.edu.ua
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Ляхова Наталія Олександрівна</i> к.мед.н., в.о. доцента закладу вищої освіти
E-mail	n.liakhova@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://soc-med.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 6/180, із них:

Вид контролю: Залік

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни: Обов'язкова компонента

Рік навчання 2

Семестр 3

Політика навчальної дисципліни

Переддипломна практика є завершальним етапом програми підготовки здобувачів освіти до майбутньої діяльності за фахом, забезпечуючи їх відповідність зростаючим вимогам роботодавців та власну конкурентоспроможність на ринку праці. Під час проходження практики здобувач на прикладі конкретного підприємства знайомиться з досвідом застосування адміністративних, економічних, у тому числі фінансових методів управління підприємством, набуває професійні навички з вирішення управлінських завдань, опановує методи й прийоми проведення самостійного дослідження для виконання кваліфікаційної роботи магістра. Проходження практики сприяє розвитку самоменеджменту і професійної самосвідомості здобувача освіти, формуванню потреби до постійного оновлення і творчого використання знань.

Проходження та захист практики відбувається відповідно до норм чинного законодавства України та локальних нормативних документів Полтавського державного медичного університету (далі - ПДМУ): Положення про організацію та проведення практики здобувачів освіти

Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/tswROM7KUS0XT7aEsz3ZJ1peVh33PidlmTM3uuyo.pdf); Положення Про організацію та методика проведення оцінювання Навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/6TdcP23hyEkS7hqbJXdxyJVvURg4ZBljhCLVpOoU.pdf); Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/w06zPTIU3h58RxfeqTTwy7bSS9MTlfSDrxtHezK6.pdf

Для успішного проходження практики Вам необхідно:

- завчасно ознайомитися з партнерами ПДМУ щодо підготовки фахівців як потенційними базами для проходження практики з менеджменту охорони здоров'я та соціального проєктування (<https://www.pdmu.edu.ua/fakultets/nnmi/partneri-2>);
- до початку проходження практики одержати від завідувача відділу виробничої практики ПДМУ консультації щодо порядку проходження практики, оформлення документації тощо;
- отримати направлення для проходження практики;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, що передбачені цим силабусом ОК 14. Преддипломна практика;
- вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- виконувати, діючи в закладі, правила внутрішнього трудового розпорядку;
- нести відповідальність за доручену роботу, її результати на рівні зі штатними працівниками;
- після закінчення практики подати керівнику практики від закладу вищої освіти звіт про виконання всіх завдань, передбачених цим силабусом, завізований безпосереднім керівником закладу, де проходили практику;
- своєчасно здати звіт та скласти залік.

Звертаємо увагу!!!

Здобувачі освіти мають можливість проходити практику за місцем роботи, якщо заклад, в якому працює здобувач освіти, здатен забезпечити проходження практики.

Здобувачі освіти можуть самостійно обрати базу практики. При виборі баз практики визначаються заклади будь-якої організаційно-правової структури (державні, комунальні обласні установи та громадські об'єднання), які беруть участь у наданні послуг в сфері охорони здоров'я, впроваджують прогресивні технології збереження здоров'я населення.

Опис навчальної дисципліни.

Практика забезпечує оволодіння здобувачами сучасними методами та формами управлінської діяльності в системі охорони здоров'я, формування у них умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах роботу закладу охорони здоров'я сприяє впровадженню в практичну діяльність досягнень науки, оптимальному використанню інноваційних технологій, стимулює до саморозвитку і самовдосконалення, креативного мислення, здатності до ефективної діяльності та розвитку hard-, softskills.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дисципліна має міждисциплінарні зв'язки з таким освітніми компонентами ОПП як: ОК 1. Глобальні парадигми та міжнар. право охорони здоров'я, ОК 2. Інформаційні системи і цифрові технології в управлінні, ОК 6. Державна політика та

організаційно-правові засади охорони здоров'я, ОК 8. Стратегічне планування та розвиток підприємств у сфері охорони здоров'я, ОК 9. Економіка, публічні фінанси та інвестиції в охорону здоров'я, ОК 7. Кризове управління, керування ризиками та комплексна безпека, ОК 10. Соціальне проектування та управління інноваційними проєктами в охороні здоров'я, ОК 11. HR-менеджмент та ефективні комунікації у закладах охорони здоров'я, ОК 12. Управління конкурентоспроможністю, маркетинг та менеджмент якості, ОК 13. Соціальнопсихологічні аспекти управління та ментальне здоров'я

Постреквізити: Знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни, потрібні для якісного написання та захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета: Завершальне формування та консолідація професійних компетентностей майбутнього фахівця шляхом застосування отриманих знань, умінь і навичок в реальних умовах професійної діяльності, а також безпосередня підготовка до виконання кваліфікаційної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- Практична апробація теоретичних знань: Набуття досвіду практичного вирішення професійних завдань, аналогічних до тих, що виконуються дипломованими фахівцями, на конкретному робочому місці в установі/організації.
- Збір, аналіз та систематизація матеріалів для дипломної роботи:
- Виявлення та формулювання актуальної проблеми чи задачі, яка може стати темою дипломного дослідження.
- Збір емпіричних даних, статистичної інформації, нормативно-правових документів, локальних актів та іншого практичного матеріалу, необхідного для експериментальної та аналітичної частин дипломної роботи.
- Проведення необхідних досліджень, спостережень або опитувань.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Освітня компонента «Менеджмент організацій» є основною компонентою, здатна сформувати у здобувача загальні та спеціальні (фахові) компетенції:

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.	
Загальні: ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК4. Здатність мотивувати людей	Спеціальні (фахові, предметні): СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту; СК4. Здатність до ефективного використання та

та рухатися до спільної мети; ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	розвитку ресурсів організації; СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми; СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість; СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом; СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію; СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком; СК 11. Здатність забезпечувати правове регулювання, застосовувати норми та акти міжнародного права, впроваджувати провідний міжнародний досвід; СК 13. Здатність здійснювати належне забезпечення якості на основі міжнародних стандартів та принципів корпоративної соціальної відповідальності; СК 14. Здатність вибудовувати ефективні процеси, використовувати маркетингові інструменти, управляти змінами та конкурентоспроможністю в організаціях, реагувати на надзвичайні ситуації.
---	--

Програмні результати навчання:

- ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;
- ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;
- ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
- ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;
- ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);
- ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Етапи проходження практики

№ з/п	Завдання, передбачене програмою практики	К-ть годин
-------	---	---------------

Організаційний період		
1	Проходження інструктажу від керівника практики ПДМУ	
2	Опрацювання силабуси освітньої компоненти Практика.	
Основний період		
3	Загальне ознайомлення з базою практики з урахуванням теми кваліфікаційної роботи. У процесі ознайомлення здобувач аналізує організаційно-управлінську структуру бази практики, визначає основну мету, функції та напрями діяльності установи, специфіку функціонування бази практики, наявні методичні, інформаційні та організаційні ресурси, що забезпечують діяльність установи, основні напрями роботи.	6
4	Налагодження комунікаційних зав'язків з адміністрацією та співробітниками бази практики.	4
5	Проходження вступного інструктажу з охорони праці перед виходом на практику	4
	Вивчення діяльності структурного підрозділу, пов'язаного з темою кваліфікаційної роботи, та планування практичної діяльності.	6
	Ознайомлення з установчими та нормативними документами, що забезпечують діяльність закладу та підрозділу.	6
	Опанування практичних навиків та досягнення програмних результатів навчання. Виконання завдань: - робота з літературними джерелами наукометричних баз даних з вивчення найкращих міжнародних та національних практик дослідження та збереження здоров'я населення; - аналіз динаміки показників діяльності закладу, де відбувається практика; - аналіз кадрового забезпечення закладу, їх обов'язків та методів оцінки ефективності; - виконання функціональних обов'язків штатного працівника закладу; - аналіз комунікаційної стратегії закладу; - аналіз типу управління в ЗОЗ; - аналіз результатів проектної діяльності ЗОЗ. Аналіз стейкхолдерів та донорів. - аналіз інформації для прийняття управлінського рішення в ЗОЗ на всіх управлінських рівнях - збір та аналіз матеріалу, який необхідний для написання кваліфікаційної роботи магістра.	100
Завершальний період		
	Оформлення звіту про проходження практики	10
	Захист практики на кафедрі.	2
	Разом	180

Питання для підготовки до захисту практики:

- ідентифікація проблем в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення
- ефективні системи управління організаціями;
- цикл прийняття управлінського рішення

- типи управління;
- методи управління
- інструменти управління
- нормативне правове забезпечення діяльності ЗОЗ
- джерела наукових баз даних для вивчення міжнародного та національного досвіду управлінської діяльності в галузі охорони здоров'я.

Методи контролю. Усний контроль, методи самоконтролю і самооцінки.

Форма підсумкового контролю успішності навчання освітньої компоненти є залік.

Система поточного та підсумкового контролю

По завершенню практики здобувач освіти подає керівнику практики від кафедри звіт про проходження практики (здобувачі, що проходили практику за місцем роботи – посадову інструкцію та характеристику з місця роботи). Захист практики відбувається в останній день проходження практики, що визначено графіком освітнього процесу.

! Звіт є основним документом здобувача на період практики, включаючи її захист. Звіт складається після закінчення практики, містить текст та кількісні дані, що свідчать про проходження всіх етапів переддипломної практики, має бути підписаний здобувачем освіти та керівником закладу, де відбувалася практика та завірена печаткою закладу, де проходила практика.

Без наявності звіту про проходження практики, оформленого належним чином, практика **не зараховується**.

Оцінювання результатів проходження Практики проводиться згідно «Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ПДМУ»
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/6Tdcp23hyEkS7hqbJXdxyJVvURg4ZBljhCLVpOoU.pdf

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 200 балів.

Методи навчання

- вербальні (пояснення, інструктаж);
- наочні (спостереження, демонстрація);
- практичні (вирішення практичних завдань на базі стажування);
- активні методи (ситуаційний аналіз);
- самонавчання.

Методичне забезпечення

1. Силабус дисципліни
2. Перелік практичних навиків.
3. Наукометричні бази даних Scopus, Web of Science.
4. Інформаційні ресурси Академії НСЗУ, ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»

Рекомендована література:

Базова:

1. Алькема В.Г., Сумець О.М., Кириченко О.С. Менеджмент закладу охорони здоров'я: навчальний посібник. –Київ. ВНЗ «Університет економіки та права «Крок», 2023, 255 с.
2. Економіка охорони здоров'я[Текст]: [Підручник]/За заг. ред. д. мед. н., проф. Парія В. Д.; Національний медичний університет імені О. О. Богомольця. – Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”»,
3. Фінанси неприбуткових організацій : навчальний посібник / Укладачі: О. І. Білик, І. М. Дорош. – Львів : «Новий Світ-2000», 2025, 208 с.
4. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб.для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с. URL:<https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>

Додаткова:

1. Голованова І.В., Белікова І.В., Ляхова Н.О. Організація та економіка охорони здоров'я: навч.посіб. – Полтава, 2021. 236 с.
2. Старченко Г.В. та ін. Операційний менеджмент: навч. посібник /Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. – Київ : Кондор-Видавництво, 2020. – 232 с.
3. Дослідження організаційної культури державної служби України: 2020. URL: <https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/2020-nads.pdf>.
4. Копчак Ю. С. Практичні засади використання підходів до менеджменту організацій: досвід України та зарубіжних країн / Ю. С. Копчак, Т. В. Кулініч, У. Л. Гилка // Інвестиції : практика та досвід : наук.-практ. журн. – 2021. – № 22. – листоп. – С. 44–48 . – Бібліогр. 7 назв. DOI: 10.32702/23066814.2021.22.44
5. Продиус О. Адирова Т. Особливості менеджменту організацій в умовах глобалізаційних ризиків та кризових явищ //Економіка та суспільство, Вип. 58. 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-61>
6. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2025-%D1%80#n17>
7. Концепція стратегічного ведення комунікації ВООЗ в інтересах ефективної передачі інформації. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.who.int/about/what-we-do/strategic-communications-framework/ru/>
8. ЗУ Основи законодавства України про охорону здоров'я <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
9. Указ президента Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
10. Цивільний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Інтернет-джерела:

1. Інтернет портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>
2. Українська мережа ділової інформації. URL: www.liga.net
3. Платформа знань про менеджмент і бізнес-адміністрування. URL:www.12manage.com
4. Бібліотека знань House of Europe. URL:[https://houseofeurope.org.ua/library?sort=date&search=&&tags\[\]=7](https://houseofeurope.org.ua/library?sort=date&search=&&tags[]=7)
5. Матеріали сайту Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

6. Матеріали сайту Державної служби статистики України. URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Репозитарій ПДМУ <https://repository.pdmu.edu.ua/home>
9. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL:
<https://nlu.org.ua/>

Розробники: к.мед.н.,доцент Інна БЄЛІКОВА
к мед.н., доцент Наталія ЛЯХОВА